

Nocoj se bodo udarili v mestni zbornici

Zgodovina mesta še ne pomni take borbe za kontrolo. Nihece ne ve, kdo bo predsednik in klerk.

Nocoj se novoizvoljena mestna zbornica Clevelanda snide na prvi seji, ki obeta prekašati po svoji burnosti vsa slična zasedanja v zgodovini mesta. Obe stranki imata namreč po 16 sedežev, skupaj torej 32, in celo v vrstah ene kakor druge stranke ni nobene edinosti, kar pomeni, da bo neodvisni councilman Reed igral vodilno vlogo. Lahko pa se zgodi, da bo revoltiral eden ali drugi demokrati ali republikanski councilman, in to bo zmogoče povečalo. Nič čudnega bi ne bilo, če bi seja trajala do zgodnjih jutranjih ur, in da še potem ne bo prišlo do nobenega zaključka.

Gre se za to, kdo bosta predsednik in klerk zbornice. Obe poziciji sta važni in tudi dobro plačani. Kot poroča "Plain Dealer" se je pojavil blok slovenskih councilmanov ojačen od enega hrvatskega odbornika, ki bo podpiral za klerka bivšega councilmana John L. Mihelicha. Zanj bodo glasovali councilmani Crown, Vehovec, Pucel, Travnikar in Novak. Ako pa za Mihelichem ne bo mogoče prodreti, potem bodo demokrati kot celota najbrže volili, da postane klerk Henry C. Miller, ki je prijatelj neodvisnega councilmana Reeda pod pogojem, da bo Reed pomagal demokratom, da dobijo predsedništvo zbornice v svoje roke.

Poročna dovoljenja

Poročna dovoljenja so dobili: Frank Gerbec, 1447 E. 173 St.; in Margaret Lamka, 1961 E. 75 St.; Anton Grosely, 1350 E. 170 St. in Amelia Pinter, 1350 E. 170 St.; John Vukčević, 18102 Waterloo Rd. in Helen Hodonovac, 1218 E. 172 St.

Iz urada Slov. Nar. Doma Prosi se društvene tajnike, katerih še niso poslali pooblastil iz voljenih zastopnikov za del seje SND, da iste pošljejo, da se zamore izpopolniti imenik zastopnikov.—Direktorij SND.

Iz bolnice

S Svetkovo ambulanco je bil včeraj prepeljan na svoj dom Joseph Gimplaj, 15713 Huntmere Ave., kjer ga prijatelji sedaj lahko obišejo.

Kultura

MLAD ZBOR "KANARČKI"

Tem potom naznanjam starišem "Kanarčkov," da se ne bo vršila seja v torek 7. januarja kot bi se običajno imela vršiti, pač pa se bo vršila prihodni teden in sicer bo datum pravčasno naznanjen. Staršem se tudi naznanja, da se sedaj še sprejema otroke v zbor, torej, ako jih še nimate pri zboru, jih pošljite v petek v Slov. Del. Dvorano na Prince Ave., ob 4. uri popoldne. — Tajnica.

LETNA SEJA SAM. "ZARJE"

Članstvo samostojne "Zarje" se opozarja, da se bo letna seja zborna vršila v sredo, 8. januarja in ne v četrtak kot se je prvotno poročalo, to pa zato ker se v četrtak večer vrši delničarska seja Slov. Nar. Doma. Letna seja je jako važna ter je potrebno, da je članstvo polnoštevilno navzoče. — Jos. Birk pred.

Rooseveltov govor je razdražil Italijo in Japonsko

Predsednikova pekoča obsodba narodov, ki z ekspanzijo ogrožajo mir sveta, je v živo zadel. Sovjetski listi odobravajo Rooseveltovo stališče.

Predsednik Roosevelt je v poslanici na kongres, katero je podal pretekli petek zvečer, ostro udaril po deželah, ki s svojimi ekspanzionističnimi cilji ogrožajo mir sveta, kar je vzbudilo njevoljo in razdraženost zlasti v Rimu in Tokiju, akoravno ni Roosevelt nobene države direktno imenoval. Nasprotno pa je v Sovjetski uniji Rooseveltov govor izzal živahno odobravanje. Za boljše razumevanje bomo navedli važnejše stavke iz predsednikove poslanice, ki se tičejo svetovne politike. Roosevelt je rekel:

"Izza poletja 1933 so razpoloženja in cilji vladarjev številnih velikih narodov v Evropi in Aziji postala takšna, da ne ustvarjajo niti miru niti dobre volje med ljudmi. Prišlo je tako daleč, da mora Amerika priznati rast slabe volje in znatno tendenco napram agresivnosti, rast očemu oboroževanju in manjšanju potrpežljivosti. Ta situacija vsebuje mnogo elementov, ki vodijo v tragedijo splošne vojne. Veliko narodov je, zlasti manjših, ki so zadovoljni s svojimi mejami in ki bi radi živeli v miru s svojimi sosedi ter potem sodelovanja z drugimi reševati svoje ekonomske in socialne probleme. Vladarji teh narodov sledijo mirovnim aspiracijam svojim narodov, toda morajo biti vedno na straži pred možnostjo, da bodo jutri napadeni od vladarjev drugih narodov, ki ne priznavajo principov mirnih sredstev za izboljšanje človeškega rodu."

"Kakšno upanje nam nudijo ti slednji narodi, ki morajo nositi poglavitno odgovornost za ogrožanje svetovnega miru? Izgled je vsekakor teman. Ni nam ne pomaga, ako se skušamo tolažiti z mislijo, da ljudske mase v teh deželah, katere se nahajajo pod dominacijo avtokracije in agresivnosti, ne simpatizirajo s svojimi vladarji, da nimajo prilike, da bi se izrazile, in da bi spremenile položaj, ako bi mogle. To, žal, ni povsem jasno. Utegne biti resnica, da bi ljudske mase v teh deželah spremenile politiko svojih vlad, ako bi imele svobodo in poln dostop k demokraciji kot jo mi razumemo. Ampak ljudstvo teh dežel nima takega dostopa ter sledi slepo in navdušeno onim, ki iščejo avtokratsko oblast.

"Narodi, ki iščejo ekspanzijo in izravnavo krivic, izhajajočih iz bivših vojen, ali ki iščejo izhod za trgovino, za prebivalstvo ali celo za svojo lastno mirno kontribucijo k napredku civilizacije, ne kažejo one potrpežljivosti, ki je potrebna za doseg upoštevanja vrednih in legitimnih smotrov z mirnim pogajanjem ali z apelom na plemenitejše nagone svetovne pravice.

"Vsled tega so se nepotrpežljivo povrnili k stari veri v zakon meča, ali pa k fantastičnemu pojmu, da so oni, in nihče drugi, izvoljeni, da izvršijo neko poslanstvo, in da se morajo vsi drugi med milijardo in pol človeških bitij na svetu učiti od njih in jim biti podložni."

"Zavedam se, da te besede, ki sem jih izrekel s popolno prepričljivo poverljivo, ne bodo ugajale nobenemu narodu, ki izvoli smatrati, da se ta čevljev prilaga njegovi nogi. To mišljenje pa bo našlo simpatijo in razumevanje med onimi narodi, med katerimi ljudstvo samo pošteno želi miru, toda se mora neprestano vezati z eno stranjo ali drugo v kaleidoskopskem manevriranju, ki je tako značilno za današnje razmere v Evropi in Aziji. Kajti miroljubni narodi, in veliko jih je še, so spredvideli, da njihov biti ali ne biti odvisi od tega, da se zopet in zopet premikajo na šahovski mednarodne politike."

RIM, 5. jan. — Italijanski (Dalje na 2. str.)

Zakon AAA je mrtev

Washington, 6. jan. — Najvišje sodišče Zd. držav je danes s 6 glasovi proti 3 odločilo, da je AAA zakon za farmersko pomoč neustaven. Ta odločitev je po svoji pomembnosti enako velik udarec za Rooseveltovo administracijo kot je bilo razveljavljanje zakona N. R. A.

Zalostna vest Mrs. Pauline Bradač, 1236 E. 61 St., je prejela žalostno vest, da ji je v stari domovini na 9. dec. umrl stric Anton Novak, bivajoč v vasi Čatež, fara Struge na Dolenjskem, kjer zapušča ženo in več mladoletnih otrok, ter mater in tri sestre. Star je bil 40 let. V Ameriko zapušča brata Joe Novak in nekakinj Pauline Bradač.

Dar za Čitalnico Častno članarino S. N. Čitalnici na St. Clair Ave. sta poslali samostojno društvo "Edinost", \$5; ter društvo "Sava" št. 87 dan. Naše iskrene čestitke!

Pittsburška univerza pod peto bizniških interesov

Isto velja tudi za versko življenje in cerkve v omejenem mestu.

ST. LOUIS, Mo. — Ameriška zveza univerzitetnih profesorjev je te dni potom svojega odseka za akademsko svobodo prišla na dan s predlogom, da člani profesorske zveze bojkotirajo Pittsburško univerzo kot protest proti akciji upravnega odbora dotične univerze, ker je odslavila štiri profesorje pod obtožbo, da so širili "proti-verske nauke". Odsek dalje izjavlja, da je preiskava odkrila, da mesto Pittsburgh nudi živo sliko "brezobzirnega materijalizma in simboličnega razmerje med bogatini in cerkvami". Ne samo univerza, temveč tudi cerkve v omejenem mestu se na cel črti pokorijo diktatom Mellonovih in drugih velekapitalističnih interesov.

Odsek za akademsko svobodo je istočasno ostro ožigal akcijo 22 držav, v katerih se od profesorjev in učiteljev zahteva, da prisegajo lojalnost zvezni ustavi. "Lojalnost je nekaj živčega in ne nekaj prisiljenega," se glasi izjava odseka, "brez ozira na nasprotno trditve zapeljanih patriotov in lastnikov žoltega čaropsija. Tiranija javnega mnenja v demokratični državi postane lahko prav tako nevarna kot absolutizem diktatorja v absolutistični državi. Histerični vali so prav tako naravni v času go-

V četrtak je letna delničarska seja S. N. Doma

V četrtek dne 9. januarja ob 8. uri zvečer se otvori letna delničarska seja S. N. Doma na St. Clair Ave. Tajniški urad poroča, da so društva-delničarji doslej prijavila naslednje pooblaščenice:

- 1 Brooklyn 135 SNPJ Carl Samanich; 2 Carniola Tent št. 1288 T.M. John Tavčar; 3 Carniola Hive 493 T.M. Frances Zugal; 4 Cleveland 126 SNPJ L. Zorko; 5 Cleveland 23 ZSZ Fr. Glach; 6 Clevelandski Slovenci, 14 SDZ Louis Judnich; 7 Comrades 566 SNPJ Louis Jartz; 8 Dosluženi Frank Virant; 9. Enakopravnost, John Renko; — 10. Danica 11 SDZ, Mary Zupancic.
- 11 Edinost Frank Fajfar; — 12 France Prešeren 17 SDZ John Zalar 13 Slov. Godba Bled Anton Jereb; 14. Glas Clev. Delavcev 9 SDZ John Levstik; — 15. Dram. dr. Ivan Cankar Frank Zagar; 16. Hirska Vila 173 JSKJ Janko N. Rogelj; 17. Jugoslav Camp 293 WOW Anton Zakrajšek; 18. Jugosl. Naobraž. dr. A. Brašević; (neprijavljen); 19. Jutrnanja Zvezda 137 JSKJ Mary Bradač; 20. Lipa 129 SNPJ Fr. Smole.
- 21. Ložka Dolina neprijavljen, 22. Lunder-Adamič št. 20 SSPZ Krist Stokel; 23. Naprej 5 SNPJ Steve Lunder; 24. Napredne Slovonke 137 SNPJ Frances Candon; 26. Napredni Slovenci 5-S. D. Z. Andrej Tekauc; 27. Novi Dom 7 SDZ Anton Colarich, — 28. Pečlarski Klub Edward Branitelj; 29. Ribnica 12 SDZ Frank Virant; 30. Slov. Nar. Čitalnica William Candon.
- 31. Sava 87 SSPZ Frank Kavšič; 32. Slov. Sokol John Zalel; 33. Slov. Sokolice 442 SNPJ (neprijavljen); 34. Slovenija L. Straus; 35. Slovan 3 SDZ Anton Jankovich; 36. Sv. Ana 4 SDZ Ana Erbežnik; 37. Slovenec 1 SDZ Jos. Trebec; 38. Slož. Sestre 120 SSPZ Rose Hanko; 39. Slov. Soc. Klub 27 Joseph Franceškin; — 40. Soc. Pevski Zbor Zarja Anton Vehar.
- 41. Sv. Ciril in Metod 18 SDZ, Joseph Jemc; 42. Sv. Janez Krstnik 37 JSKJ. John Zalar; — 43. Svobodomiselne Slovonke 2 SDZ Agnes Kalan; 45. Sv. Vid 25 Anton Korošec; 46. Sv. Sreca Jezusa John Levstek; 47. Srca Marije (staro) Mary Stanovnik; — 48. Spartans 198 SSPZ Adolph Candon; 49. St. Clair Grove 98 W. C. Teresija Zele; 50. Tabor 139 S. N. P. J. Frank Somrak.
- 51. Triglav (neprijavljen); — 52. Vodnikov Venec 147 SNPJ. John Filipich; 53. Washington, 33 ZSZ (neprijavljen) 54. George Washington 180 JSKJ (neprijavljen); 55. ZMB Andy Sadar; — 56. Sam. Pevski zbor Zarja, Fr. Mahne; 57. Zužemberk John Ubič.

Laški letalci sipljejo bombe na abesinska mesta

Napadi iz zraka vprizorjeni na vseh frontah. Med drugim je bila uničena bolnišnica egiptovskega Rdečega križa.

Ranjeni delavec švedskega Rdečega križa je umrl. Dva ranjenca sta bila ubita na operacijski mizi.

ADDIS ABABA, 5. jan. — Udal postalo glasneje in na štor se danes, da so italijanski zrakovci vprizorili bombni napad na mesto Daggah Bur, ki se nahaja 125 milj od Hararja, ter mesto skoro popolnoma uničili. V plohi bomb je bila razdejana tudi bolnišnica egiptovskega Rdečega križa. Število ubitih še ni ugotovljeno.

Poročilo v rezkem tonu odkriva, da so fašistični napadalci na vseh frontah hkratu vprizorili najbolj intenzivno kampanjo zračnih napadov, odkar se je pred malo več kot tremi meseci začela vojna.

(V soboto je bilo poročano, da so Italijani bombardirali bolnišnico Rdečega križa, katero je organiziral ameriški zdravnik dr. Hockman, ki je bil nedavno ubit, ko je pregledoval neko nek-egipodirano italijansko bombo. Kot zdaj razvidno, pa se je šlo za postojanko egiptovskega Rdečega križa.)

Vlada tudi poroča o bombardiranju Debra Tabor, ki je eno izmed vodilnih abesinskih mest ki se nahaja manj kot 50 milj od jezera Tana. Iz tega jezera izvira reka Nil, ki je vitalne važnosti za britske interese v Angli - egiptovskem Sudanu. Pri tem zračnem napadu ni bil nihče ubit.

Dalje se poroča, da so laški zrakovci vrgli bombe v Koven pokrajini na južni fronti, v Amba Alaji južno od Makale na severu, kjer so bile ubite štiri osebe, ter v provinci Walkait.

Včeraj so aeroplani Rdečega križa prinesli v Addis Ababo ljudi, ki so bili ranjeni v bombardiranju švedskega Rdečega križa v Dolo, in pa truplo Dunbarja Lundstroma, pomočnika v bolnišnici Rdečega križa, ki je umrl za ranami, katere je dobil tekom bombardiranja. Dospel je tudi dr. Frida Hylander, načelnik švedske bolnišnice, ki je bil ranjen. Lundstromu je bila tekom bombardiranja odtrgana željst in umrl je, ko se ga je neslo v aeroplan. Dr. Hylander je bil ranjen na strani, toda je bil sposoben sam iti iz aeroplana v bolnišnico, kjer ga je obiskala abesinska cesarica. Dr. Hylander, bleđ in izmučen, je pripovedoval:

"Slišal sem brnenje aeroplana, toda nisem mislil, da se nas bodo dotaknili. Delali smo v operacijski sobi, ko je nenadoma strahovito počilo. Vrhunec je moralo biti najmanj dvajset bomb. Ena bomba se je razletela v neposredni bližini in začutil sem bolečine na strani telesa. Videl sem dr. Lundstroma ležečega na tleh; del njegovega obraza je bil odstreljen. Dva ranjenca, ki sta ležala na operacijskih mizah, sta bila pri priči ubita. Jaz sem bil skoro nezavesten in mislil sem, da me plini zadušijo. Stok in krik ranjenecv je bil grozen. Nekateri so bili napol pokriti s prstjo in skalami, ki jih je vrgla eksplozija bomb. Po kratkem premoru je brnenje le-

ANGLEŠKA REVIVA IZIDE V JUGOSLAVIJI

NEW YORK, 5. jan. — Carnegiejeva ustanova za mednarodni mir poroča, da izide v Beogradu v kratkem "The Anglo-Yugoslav Review", ki bo prvi mesečnik v angleškem jeziku, ki bo izhajal v Jugoslaviji. Kot poroča g. Jelenko Mihajlovič, predsednik Društva za pospeševanje anglosaške kulture v Jugoslaviji, bo to društvo dogodek proslavilo z razstavo britskih in ameriških publikacij, ter je prošil, da se v ta namen pošlje v Beograd iztise ameriških listov, revij, pamfletov in knjig, ki se bavijo z Jugoslavijo. Po razstavi se bo publikacije shranilo v knjižnici omenjenega društva. G. Mihajlovič je rektor beograjskega učiteljskega in uradnik v ministrstvu za prosveto.

Direktorska seja

Nocoj ob 8. uri se vrši redna direktorska seja Ameriške - Jugoslavanske Tiskovne družbe. Direktorji so vabljeni, da se udeležijo. — Tajnik.

Premeščena

Miss Martha Rusnov, 821 E. 154 St. je bila premeščena iz Emergency Clinic bolnišnice v E. 79 St. bolnico. Za prevoz je skrbel Svetkova ambulanca.

Dijaki aretirani

Clevelandska policija je v soboto zvečer aretirala 19 srednješolskih in univerzitetnih dijakov, ki so piketirali pred "Circle" gledališčem, kjer se kaže "The Red Salute," ki ima fašistične tendence. Med aretiranci so tudi štirje delegati s Kongresa proti vojni in fašizmu. Obtoženi so "zaviranja prometa."

Univerza brez premoga

Ohio State univerza v Columbusu in pet drugih visokih šol v državi je v nevarnosti, da bodo morale prenehati s poukom, ker nimajo premoga za gretje. Krizo je povzročil gov. Davey, ki je drastično znižal buđzet za upravne stroške.

V bolnici

V St. Luke's bolnišnici je bila odpeljana Mr. Antonia Gorup, iz Dunham Rd., Maple Heights. Prijateljice so vabljene, da jo obišejo, mi pa ji želimo skorajšnje okrevanje!

Rojstni dan

Danes praznuje poznani Mr. Valentin Plešec, 16823 Waterloo Rd. svoj šestdeseti rojstni SSPZ, \$4.

Slovenska Svobodomiselna Podporna Zveza

USTANOVljena 1908 INKORPORIRANA 1909

GLAVNI URAD: 245-47 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILLINOIS

Telefon: — FULLMAN 9865

UPRAVNI ODBOR:

Vatro J. Grill, predsednik, 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

NADZORNI ODBOR:

Mike Vrhovnik, predsednik, Box 924, Forest City, Penna.

POROTNI ODBOR:

Anton Zalta, predsednik, Box 924, Forest City, Penna.

GLAVNI ZDRAVNIK:

Dr. P. J. Arch, 618 Chesnut St. N. S. Pittsburgh, Penna.

URADNO GLASILO:

"ENAKOPRAVNOST", 6231 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Vsa pisma in stvari, tiocice se organizacije, se naj posilja na naslov tajnika...

LJUBLJANSKI POUK V NEKDANJH ČASIH

Kdaj se je začelo osnovno šolstvo v Ljubljani in ostali Sloveniji, in kakšno je bilo v najstari dobi, o tem izvemo le malo iz zgodovine.

senega osla okoli vratu, rdeč jezik iz blaga na hrbtu, klečati na polenih itd., in toliko časa, dokler ga ni nasledoval drug učenec, ki je zakrivil kaj podobnega.

Okrog leta 1550 so bile v Ljubljani tri osnovne šole: poleg že omenjene šenklavške je bila še osnovna šola v nekdanjem meščanskem špitalu.

Protestantovsko šolstvo.

Škof Tomaž Hren navaja leta 1616 v svojem pismu papežu Pavlu V., da je bilo leta 1597 ko je prevzel ljubljansko škofijo, v Ljubljani mnogo protestantskih predikantov, poleg tistih, ki so v šolah učili.

Poleg latinske šole, ki so jo vzdrževali deželni stanovi, so bile v dobi reformacije v Ljubljani še tri osnovne šole: šenklavška, ki je bila katoliška; mestna, ki jo je vzdrževal magistrat in stanovska osnovna šola.

tanje kot nevarno in za preprost narod pogrešno. V ljubljanskih mestnih šolah je prevladovala nemščina. Učitelji so bili zelo slabo plačani, večina je živela od skromne solnine, ki jo je prinašala šolska mladina.

Društveni KOLEDAR

1936 JANUAR

- 4. januarja, sobota — Ples društva "Napredne Slovenke" št. 137 SNPJ v avditoriju SND, na St. Clair Ave.

Protestantsko šolstvo ni dolgo trajalo. Začela se je protireformacija, ki ji je bil na čelu energični in neustrašni škof Tomaž Hren.

plačevali vsi otroci redno, ki imel prvi učitelj 116, drugi pa 77 goldinarjev plače na leto. Otroke vodita ta dva učitelja ob nedeljah popoldne med 1. in 2. uro v cerkev, eden k jezuitom, drugi pa v šenklavsko cerkev.

POSEBNOSTI

- 22. februarja, sobota — Veselica društva "Soča" št. 26 SDZ v Sachsenheim dvorani, 7001 Denison Ave.

Protestantski reformatorji so učili kakor poprej katoliški duhovniki otroke predvsem v verskih resnicah. Šola jim je bila v prvi vrsti za razširjenje in utrjevanje nove vere.

ra "Delavec" v SDD, Prince Ave.

APRIL

- 12. aprila, nedelja — Club O'Palples v avditoriju SND, St. Clair Ave.

MAJ

- 3. maja, nedelja — Koncert in prva obletnica mladinskega zbora "Kanarčki" v Slov. Del. Dvorani na Prince Ave.

JUNIJ

- 14. junija, nedelja — Piknik Zenskega Odseka Slov. Zadrudne Zveze na Stuškovi farmi.

POSEBNOSTI

- 22. februarja, sobota — Veselica društva "Brooklynski Slovenci" št. 48 S. D. Z. v Sachsenheim dvorani, 7001 Denison Ave.

JULIJ 1. julija, nedelja — Piknik Clevelandске federacije S. N. P. J. na Pintarjevi farmi.

SEPTEMBER

14. septembra ponedeljek — Pričetek konvencije Jugoslovanske Katoliške Jednote, v avditoriju SND.

Kidneys Must Clean Out Acids. The only way your body can clean out acids and poisonous wastes from your blood is thru 4 million tiny, delicate kidney tubes or filters...

ECONOMICAL EFFICIENT. Use only one level teaspoonful to a cup of sifted flour for most recipes. KC BAKING POWDER. Same price today as 45 years ago. 25 ounces for 25¢.

TIRED, WORN OUT, NO AMBITION. How many of you women are just dragging themselves around, all tired out with periodic weakness and pain? They should know that Lydia E. Pinkham's Tablets relieve periodic pains and discomfort.

Vsem Slovencem, ki čitajo angleško, kakor tudi staršem, ki želijo dati svojim odraslim sinovim in hčeram v roke dobro knjigo, priporočamo krasno novo povest Grandsons (VNUKI) KATERO JE SPISAL Louis Adamic. Cena lepo vezani knjigi obsegajoči 371 strani, je \$2.50.

LIFE'S BYWAYS

NO-SIR-EE, YOU WOULDN'T GET ME UP IN ONE OF THEM THINGS - I WANT BOTH FEET ON THE GROUND - WHERE IT'S SAFE!

FEBRUAR

- 1. februarja, sobota — Plesna veselica društva "France Prešeren" št. 17 SDZ v avditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave.

FEBRUAR

- 1. februarja, sobota — Veselica društva "Brooklynski Slovenci" št. 53 S. D. Z. v Sachsenheim dvorani, 7001 Denison Ave.

VELIKI TRGOVEC

POVEST

Spisal ENGELBERT GANGL

"Da, kakor sem rekel: tujeu pripukno, a domačinu in rojaku drago in milo! Kogar zanese usoda v tujino, njemu hrepeni srce v domače kraje, na domačo grudo, kjer ga je prvič obsnilo solnce, pa kjer bi tudi rad legel k pokoju."

In govornik je posebno pozvrdil svoj glas: "In ta vaš belokranjski svet! Ta sveta zemlja, ki nas obdaja, sedaj z vsem svojim čarom! Te zidance, razsipane po vašem trtju, ko bele ovce po zeleni paši! Ta vaša krepka deca, ti vaši čvrsti možje, te vaše vrle žene, ta vaša lepa dekleta! Ta vaš svet in rod — kako je lep in drag nam Hrvatom! Sosedje smo vam, zato torej vas gledamo, kako napenjate moči duha in rok, da bi se blaginja razvila po vaših tleh! In k Bogu vsevečnemu plavajo naše prošnje, da bi rosil njegov blagoslov na vse, kar vam započne dlan, kar vam zasnuje bistra glava! Verjemite mi, dragi bratje, da je odkritosrčen moj glas, prihajajoč naravnost iz dna srca: S to čašo, dvignjeno visoko proti nebu, nazdravljam vam vsem, ključ: Naj živi slovenska domovina!"

Nekaj gasilcev je naglo planilo h govorniku. Dvignili so ga na rame in ga nosili med nizami in klopni. Drugi ljudje so hiteli z rjumi, dvigali kozarce in oduševljeno klicali: "Živio Hrvatje!"

Codba je igrala "Naprej zastava Slave!" in vsi, kolikor jih je bilo v gozdu, so poleg peli, vriskali, pili, mahali z robci in klobuki, poskakovali od radosti in objemali drug drugega. . . .

Kakor bi vihar bučal med drevjem, tako so se razlegali daleč na okrog klci veselja in navdušenja. S telovadišča so pospravili telovadno orodje in izpremenili prostor v plesišče. Veselo so se jeli sukati po mehki travi mladi pari. Počasno se je čutilo tisto dekle, ki jo je odvedel na plesišče Sokolaš. S plesom seveda ni šlo tako lahko in gladko, kakor bi bilo šlo doma na ravnih tleh. Dasi je bila trava dovolj nepokošana, vendar so se zapletale noge v daljše bilke ali v korenine, ki so se razpenjale tu in tam po tleh. Pa to ni plesalec mnogo motilo!

Tudi France, oblečen še vedno v gasilsko opravo, je šel z mladjo svojo ženo plesat, a Janez se ni ganil od mize. Sedel je ob kozarcu vina in se pogovarjal s tem in z onim, kdor je pač prisedel k njemu. Bilo mu ni mnogo do družbe. Začutil je, kakor da ga je začela boleti glava. Zato je porabil trenotek, ko je bil sam, da je vstal od mize in se izgubil v gozd. Bolj in bolj je umiral za njim šum, in glasneje in razločneje mu je bobnelo na uho valovanje reke Kolpe. Odkril se je, prekrižal roke na hrbtu in stopal počasi naprej. Gozd se je začel redčiti, in travniki so se razgrinjali pred Janezovimi pogledi. Tamkaj kraj travnikov pa se je belila cesta in se kakor dolg, koščen, obledel kazalec prožala tja k trem cerkvam, ki so tako tiho in mirno hrepenele v sinje višave, tja k oblakom in k solnceu.

Janez je nekoliko trenutkov postal, potegnul z dlanjo po vročem čelu, potem pa legel v travo. Stari Zalokar je potem, ko so odšli drugi v mestni log, krevsal po Metliki od gostilne do gostilne. Povsod si ga je privoščil

merico, da je bila končno mera polna. Ko mu je pošel denar, si je zapalil pipo ter jo mahnil k domači hiši. Ali duri so bile zaklenjene. Mož je bil že pozabil, da so odšli njegovi ljudje v mestni log. Nekoliko časa je pritiskal na kljuko, butal s palico ob vrata in se jezil: "Na, glejte! Clovek še domov ne more. Vrata v lastno hišo mu zapirajo."

Pomislijal je nekoliko časa, kaj bi počel. "No, pa dobro!" je dejal končno, "pa dobro! Če ne morem domov, pa grem od doma!"

In krenil je zopet po mestu. Misli je in misli, kam so neki odšli njegovi ljudje. Pred mestno hišo je sedel redar, ki je imel službo. "Pa kako, da ste danes doma?" vpraša Zalokarja, "saj je vendar vsa Metlika v mestnem logu."

Zalokarju se je sedaj posvetilo v glavi. "Ha, v mestnem logu so," si misli, a redarju odgovori: "No, če se mi! Rajši grem na njive in na pristavo."

In stari Zalokar je pušil iz pipe in ubral pot proti svoji njivi. Stokrat in stokrat je že hodil tod: najprej z lahkim srecem in veselo dušo, potem poln skrbi, a danes star in bolan, bolan na telesu in duši. Nekaj je godrnjal pred se in se jezil nase in na ves svet. Naglo in gosto je vlekel dim iz pipe, ki mu je obkrožal glavo kot gosta megla. Hodil je ob meji, a ni gledal, kako se mu obeta žetev, zakaj glava se mu je bila pobesila, in na čelo so mu legli temni oblaki. . . . In misli se mu niso hotele urediti, se mu niso hotele ustaviti, da bi se bavile s tem ali z onim. Drevile se so mu nekam naprej, kakor da se hote še danes izmisliti, izčrpati.

In to ga je jezilo! Klobuk si je pomaknil zdaj nazaj, zdaj globoko na čelo, postal nekaj trenutkov, potem pa zopet stopal ob meji po travi, po koprivah in osetu, ki se je bil prikradel tjakaj. Noge so bile danes staremu Zalokarju nekam posebno hitre, vendar upogljive, opletajoče. Zato se je zdaj pa zdaj ozrl okrog, iskajoč prostora, kamor bi položil k počitku stare svoje kosti. Pa se mu ni hotelo. Poskusil je sestiti v travo, ali kosti se mu niso hotele upogniti v členih. Zdelo se mu je, kakor bi mu kdo napel po mozgu žico, tako je bil trd. Noge pa so mu bile hitre, kakor da se jim mudi Bog ve kam. . . .

Spomnil se je svoje pristave in

lepega kozolec in lepah jablan okoli njega. Naslonil se je na slivo, ponižno rastočo ob meji, si natlačil znova pipo ter se odpravil na pristavo. . . . Pred hišo tik nje je sedel njegov sosed in dremal. Zalokar je stopil na zelena tla lepe svoje pristave, obstal in upri roke v boke, pa gledal tja pred se. . . .

Kako lepo je popravil France ta-le kozolec, ki se je bil že nagnil, da se zdaj pa zdaj sesede na kup drv. A danes stoji zopet ravno, in nova žolta škopa mu krije streho, ki sloni na dveh vrstah. Pa je bila tudi košnja letos bogata! Od vrha do tal je natlačena med gredmi lepa, dišča, ko poper suha krma, pa še tam pod slamnato streho je je toliko, da sili venkaj skoz spranje in luknje. Toliko krme pa je kmalu ni bilo; dovolj je bo imel France za domačo rabo, pa še prodal je bo lahko polovico.

In stari Zalokar stopa ob kozolecu. Pa te lepe jablane! Stare so že, pa so še vedno lepe in močne! Ali letos se jim bodo nemara polomile vse veje, toliko visi dobrega sadu po njih. In rogovi laste kole je moral podstaviti France, da se ne bodo odčesnile veje pod težo rdečih jabolč. Dovolj jih bo za dom. Mlada Francetova žena jih bo nekaj vkuhala, nekaj jih bo sam potolkel in izprešal, a ostale bo France prodal.

Lepo bo to, bogme! Bogme, lepo bo to! "Pa jaz sedaj nisem več gospodar," reče Zalokar. In s palico kačoh h kozolecu, nadaljuje: "Pa jaz sedaj nisem več tvoj gospodar, ti leseni štok, in ti krma, in ti jabolko pri jabolki! Jaz nisem sedaj nič več, in vrata mi zapirajo pred nosom, a sami jedo in pijo v mestnem logu! Meni pa je stisnil tisti gosposki moj Janez dva plesniva tolarja v pest, sam jih bo pa zapil deset in dvajset. Jaz nisem zdaj nič več, vsaj nekaj kostij je še in koža in malo mesa! Hm, hm, hm!"

Stopil je pod kozolec in sedel na kup desak. S palico je grabil pred se suho mrvo, ki je ležala po tleh. Z desnico si je podprl brado in iz pipe je vlekel goste oblake dima. Solnce se je nagibalo k zatonu, in v njega pordečih žarkih, ki so padali v gostih snopih na kup desak, se je sukal in krožil dim iz pipe očeta Zalokarja. Zapihala je lahka sapica, da so se komaj vidno zabalili vrhovi starih jablan, in da je med vejami in listi zašušelo nekaj skrivnostnega. Potem je bilo zopet vse tiho. . . .

Krog in krog so molčale pristave in stanja sosedov, ki so se malo ne vsi veselili v mestnem logu. In zopet in zopet je zapihala sapica, da se je zdelo, kakor da plava nad vrta in drevesi, nad podi in kozolci molitev, proseča

Boga varstva in blagoslova. . . . Stari Zalokar je zadremal. Pipa mu je padla iz ust, in tleči tobak se je razsypal po mrvi, ki jo je bil prej nabrskal s palico na kup. Suhe bilke so se vzele, in izpod dima, ki se je dvignil nad njimi, so vztrepetali plamenčki, ki so kot živi poskakovali od bilke do bilke, razsypane pod kozolecem. Začulo se je neznan pokanje, kakor bi kdo lomil suho slamo, in dim se je vlečil in plazil po tleh ter se dvigal kvišku in sillil staremu Zalokarju v nos.

Ta je potresel z glavo, kihal ter končno odprl oči. Pomencal si jih dvakrat, trikrat, zakaj ni verjeti svojim pogledom, ki so mu prestrašeni švigali sem in tja. "Za Boga svetega, tu pa gori, gori!" vzklilne in hoče vstati. Ali zdelo se mu je, kakor da je priklenjen z verigami na kup desak; še premakniti se ni mogel z mesta. Z rokami se je uprl v deske, da bi se vzdignil, pa roke so mu klecnile v komolcih, kakor da bi kdo prelomil polico na kolena. Rad bi bil zakričal na pomaganje, pa se mu je zdelo, kakor da ga kdo drži s čvrsto roko za goltanec. Samo oči so mu švigale sem in tja in so gledale, kako se plazijo plamenčki kot ognjene kače dalje in dalje. Hitro ko misli so se širili na vse strani in že so se začeli spenjati ob krmi, gosto natlačen v kozolecu. Zasvedrali so se vanjo kakor črvi in izginiti za hip v dišečem senu. Iz sena se je začel kaditi siv, težak dim, ki je kmalu napolnil ozračje ter ga prepregel liki z gostim pajčolanom. Iz dima je švignil tu in tam ognjen jeziček, ki se je dvigal višje in višje. . . . Tu jeden, tam drugi. . . . Kakor da se mu rogajo, kakor da mu očitajo: "Glej, to je tvoje delo!"

Staremu Zalokarju je šumelo v glavi, ko tor da mu vro možgani. In z raznimi silami se je odtrgal z desak, se zagnal tja, kjer se je najbolj kadilo, in je začel ruvati seno s prečno, ga metati na tla in teptati z nogami. Tako pa je dobil ogenj duška, in mogočni, široki plamen so hipoma vzbuknili v zrak ter se kot goreče treske pobesili po krmi. . . . Zalokar je blaznel. . . . Gorečo

krmo je metal okrog sebe, da so švigale iskre na vse strani in se prijemale kozoleca tudi na drugi strani. Bradica se mu je osmabila, in iskre so mu opalile trepalnice in lase. Iz prsij so mu prihajali divji, nejasni glasovi. "Tulil je. . . .

Vse okrog njega je bilo v dimu in plamenu. Začela mu je goriti tudi obleka, in roke so mu bile razpečene. Navdal ga je neizmeren strah; divja blaznost, obup in groza. Spustil se je v tek, a noge so tu omagale, in deset, dvajset korakov daleč od kozoleca se je zgrudil na tla. Z rokami, z glavo, z nogami je rnil v zemljo, v travo, hotoč bežati. Prevrlo ga je zdaj na hrbet, zdaj na prsi, in kakor iz temne globline so se mu izstikavali iz prsij blazni glasovi. . . . Nad kozolecem pa se je zgriňal dim, kakor bi se bili spustili nadenj hudourni oblaki izpod neba. Dim so presekalimo gočni plameni, ki so se prikazovali zdaj tu, zdaj tam izpod strehe kot velikanske bakle. . . .

XV.

Janez, ki je še vedno ležal v travni kraj gozda, je zapazil, kakor se je jel dvigati onkraj Metlike proti nebu svetel žar. Najprej ni vedel, kaj naj to pomeni. Potlej pa se mu je zazdelo, da še širi v ozračju nekaj kot dim, in strašna slutnja se mu je vzbudila v duši: "Gori, gori!"

Naglo je planil po koncu, pribežal v gozd in zaklical, kolikor je mogel: "Glejte tja proti Metliki! Tamkaj gori."

Vse občinstvo je pretreslo nekaj kot mrzlica. Vsi so drli

proti gozdnemu robu in gledali v daljo, kjer je prihajalo nebo svetlejšje in svetlejšje. "V Metliki gori, gori!" "V tem je priplavalo tjakaj od metliške cerkve pretrgano, žalostno zvonjenje. Ljudij se je polastila nepopisna groza. Ženske in otroci so zagnali vpitje in jok ter so kakor blazni begali med nizami.

"Jezus, Marija, gori, gori!" Nastal je strašen nered. V silni gneči so leteli ljudje na cesto. Gasilci so pometali s krčmarnskih voz sode, zapregli konje, ki so se pasli ob gozdu, zasedli vozove in se spustili v bliskovnem diru proti Metliki. Na spenjenem konju je pridiral po cesti redar proti gozdu in kričal na vse grlo: "Ogenj, ogenj!"

Ljudje so drvili proti njemu

7 dekleta

dobijo stalno delo. Plača ko se dela uči. Zglasite se v pondeljek med 9. zjutraj in 5. uro popoldne pri Mr. Bader, soba št. 9, na 10427 St. Clair Ave.

"Kje gori, kje gori?" Redar je odgovarjal z glasnim kričanjem: "Zalokarjeva pristava gori!"

(Dalje prihodnjik)

"MOJ DRAGI MALI SINCEK SEDAJ JE KOT MALI SPACEK"

Bil je zelo suh in ni imel nobenega apetita; nič več misel vedela kaj mu je storiti!"

Matero pravijo, Trinerjeve granke vino je ravno prave sdravilo za suhe podhranjene otroke. Njega vsebina so najboljšje snovi, ki jih je zdravstvena znanost iznajdila za odpravo zaprtice, slabega apetita, glavobola, izgube spanca, plinov, slabega diha, nečiste kože in sitnosti v sveti s prebavnimi nereditmi. Prijazno za piti in dobro zasneljivo družinsko zdravilo. V vseh lekarnah.

TRINER'S ELIXIR OF BITTER WINE

Joseph Triner Company, Chicago

KRIZMAN MESNICA
na 1132 E. 71 St.
Najboljše solatno olje 97c
gal. dodatno davek
Čista mast (domača) 2 lb 29c
Meso za juho od prs, 3 lb 25c

KRIZMAN MESNICA
1132 E. 71 ST.
To blago imamo samo v tej mesnici!

PAIN-EXPELLER

Za odpravo prsnih prehladov
Glejte svetovno-znani ANCHOR PAIN-EXPELLER za hitro, gotovo pomoč

RUBITIN

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakoprapnost

6231 St. Clair Ave., HENDERSON 581 I

Help Kidneys

Don't Take Drastic Drugs

Your kidneys contain 9 million tiny tubes or filters which may be endangered by neglect or drastic irritating drugs. Be careful. If functional kidney or bladder disorders make you suffer from Getting Up Nights, Nervousness, Loss of Day, Leg Pains, Rheumatic Pains, Dizziness, Circles Under Eyes, Neuralgia, Acidity, Burning, Smarting or Itching, you don't need to take chances. All druggists now have the most modern advanced treatment for these troubles—a Doctor's prescription called Cystex (Sis-Text). Works fast—safe and sure. In 48 hours it must bring new vitality and is guaranteed to make you feel 10 years younger in one week or money back on return of empty package. Cystex costs only 3c a dose at druggists and the guarantee protects you.

REDNA LETNA SEJA DELNIČARJEV

KORPORACIJE
"SLOVENSKI DELAVSKI DOM"
15335 WATERLOO ROAD—CLEVELAND, OHIO

se glasom sklepa seje direktorija SDD vrši

DNE 16. JANUARJA, 1936

v avditoriju SDD. Pričetek ob 8. uri zvečer.

Apelira se na vse delničarje, da se seje udeležijo. Društva-delničarje se naproša, da pošljejo svoje društvene zastopnike z navodili, sugestijami in priporočili za v korist korporacije Slov. Del. Dom.

Za direktorij Slov. Del. Doma,
VINCENT COFF, tajnik.

NOTTINGHAM WINERY

B. W. NO. 73

Thomas Kraševc in Sinovi

17721 WATERLOO ROAD

Se priporočamo za nakup dobrega pristnega vina in mošta.

DELNIŠKA SEJA

Letna delniška seja tiskovne družbe

THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.

ENAKOPRAVNOST

se vrši v

NEDELJO, 12. JANUARJA, 1936

v Slov. Del. Domu, 15335 Waterloo Road

Pričetek ob 1:30 popoldne. Podano bo poročilo o stanju družbe, volilo se bo odbor za prihodnje leto in končno se bo razmotrivalo o poslovnem zboljšanju.

Delničarji so vljudno vabljeni, da se polnoštevilno udeležijo te delniške seje in da so točni.

Ludvik Medveshek, tajnik-blagajnik